Beynəlxalq təşkilatlar mina terrorunun aradan qaldırılmasında Azərbaycanla həmrəylik nümayiş etdirməlidirlər

Böyük zəfərlə başa çatan İkinci Qarabağ müharibəsindən bizi 4 ilə yaxın zaman məsafəsi ayırmasına baxmayaraq, Ermənistan ordusunun işğal dövründə, ondan sonrakı vaxtlarda basdırdığı minalar doğma yurdlarına qayıtmış vətəndaşlarımız üçün hələ də təhlükə mənbəyi olaraq qalır. Təəssüflər olsun ki, minalar işğaldan azad olunmuş ərazilərdə can almaqda davam edir.

Ermənistanın məqsədyönlü siyasəti nəticəsində Azərbaycanın adı dünyada minalar və partlamamış hərbi sursatlarla ən çox çirklənmiş ölkələr arasında çəkilir. Ermənilər müxtəlif dövrlərdə ərazilərimizdə təxminən 1,5 milyondan artıq mina basdırıb. Ölkə vətəndaşlarının həyatı üçün olduqca böyük təhlükə yaradan bu məsələ Prezident İlham Əliyevin Zəngilan şəhərində keçirilən "Minaların ətraf mühitə təsirinin azaldılması - Təhlükəsiz və yaşıl gələcək üçün resursların səfərbər olunması" mövzusunda beynəlxalq konfransın iştirakçılarına müraciətində də xüsusi olaraq yer alıb.

Dövlət başçımızın müraciətində xüsusi olaraq qeyd olunur ki, Azərbaycan 30 ilə yaxın davam edən münaqişə və torpaqlarının Ermənistan tərəfindən işğalı nəticəsində ərazilərinin minalarla çirklənməsi problemindən əziyyət çəkir və dünyada minalarla ən çox çirklənmiş ölkələr sırasındadır: "Ölkə ərazisinin təxminən 12 faizi ilkin qiymətləndirmələrə görə, 1,5 milyon mina və naməlum sayda partlamamış hərbi sursatlarla çirkləndirilib. Müharibənin 2020-ci ildə başa çatmasından bu günə qədər əksəriyyəti mülki olan 361 vətəndaşımız mina qurbanı olmuş, onlardan 68-i həlak olmuş, 293-ü isə ağır yaralanmışdır. Ümumilikdə Ermənistanın Azərbaycana qarşı hərbi təcavüzünün başladığı dövrdən indiyədək 3400-dən çox vətəndaşımız minalardan zərər çəkmişdir, onlardan 358-ni uşaqlar, 38-ni isə qadınlar təşkil edir. Mina qurbanlarının sayının gündən-günə artmasının əsas səbəbləri sırasında Ermənistanın Azərbaycan ərazisində basdırdığı minaların dəqiq xəritələrini təqdim etməkdən imtina etməsi, keçmiş təmas xəttinin arxasında yerləşən yollara, qəbiristanlıqlara, mülki təyinatlı digər obyektlərə tələ xarakterli minalar yerləşdirməsidir".

İşğaldan azad edilmiş ərazilərə gedən insanların həyatı hər an təhlükə qarşısındadır. Azərbaycan dövləti vətəndaşlarının minaya düşməməsi üçün bütün lazımi tədbirləri görür. İşğaldan azad olunmuş ərazilərə gedən yollarda nəzarət postları qoyulub. Vətəndaşların bu ərazilərə səfər etməsinin təhlükəli olduğu ilə bağlı geniş maarifləndirmə işləri aparılır. Ancaq insanlar doğma yurdlarını, evlərini görmək üçün işğaldan azad olunmuş bölgələrə bəzən alternativ yollarla səfər edirlər. Bu zaman baş verən mina partlayışı nəticəsində dinc sakinlər xəsarət alır və ya həlak olur. Təəssüf ki, beynəlxalaq ictimaiyyət ölümlə nəticələnən hadisələrə qarşı susqunluq nümayiş etdirir.

Mülki təyinatlı ərazilərin kütləvi şəkildə minalanması beynəlxalq hüquq normalarının ciddi şəkildə pozulması ilə yanaşı, həm də insanlıq əleyhinə törədilən cinayətdir. Ona görə də müvafiq beynəlxalq təşkilatlar, bütövlükdə dünya ictimaiyyəti Azərbaycanın çağırışlarına adekvat cavab verməli və bütünlüklə dəqiq mina xəritələrinin ölkəmizə təhvil verilməsi üçün rəsmi İrəvana ciddi təzyiq göstərilməlidir. Mina qurbanlarının davamlı olmasının əsas səbəbi isə Ermənistanın üzərinə götürdüyü öhdəliyə zidd olaraq dəqiq mina xəritələrini ölkəmizə verməməsidir. Düzdür, müharibə başa çatandan sonra Ermənistan mina xəritələrinin bir hissəsini Azərbaycan tərəfinə təhvil vermişdi. Lakin araşdırmalar nəticəsində məlum olmuşdu ki, erməni tərəfinin təqdim etdiyi xəritələrin cəmi 25 faizi düzgündür.

Azərbaycan mina probleminə beynəlxalq ictimaiyyətin diqqətinin cəlb olunmasına xüsusi önəm verir. Çünki ölkə ərazisinin 12 faizi minalarla və partlamamış sursatlarla çirklənib. Bu, kənd təsərrüfatı üçün yararlı torpaq fondunun 28 faizi deməkdir.

Hələlik isə Ermənistanın otuz illik işğal dövründə torpaqlarımızda basdırdığı minalar insanların həyatına və sağlamlığına təhlükə yaratmaqda davam edir. Aidiyyəti qurum və təşkilatlar tərəfindən bu məsələ ilə bağlı Ermənistana çağırış və təzyiqlər edilməli, bu cinayətlərin qarşısı qısa zamanda alınmalıdır. O da nəzərə alınmalıdır ki, partlamamış hərbi sursat, o cümlədən minalar və digər partlayıcı qalıqlar bu ərazilərdə torpağı və suyu çirkləndirir, onların daxilindəki kimyəvi maddələr və metallar ətraf mühitə sızaraq, bitki və heyvanat aləminin həyatı üçün təhlükə yaradır. Həmçinin partlayışlar bitki örtüyünü zədələyə və biomüxtəlifliyin itirilməsinə səbəb ola bilər. Dünya birliyi, beynəlxalq təşkilatlar bu problemin, mina terrorunun aradan qaldırılmasında Azərbaycanla həmrəylik nümayiş etdirməli və ölkəmizə güclü dəstək verməlidirlər. Günahsız insanların ölümünə bais olan Ermənistan nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən ciddi cəzalandırılmalıdır. Cinayətkar cəzalandırılmasa, minalar və partlamamış sursatlar vətəndaşlarımızın həyatı üçün təhlükə olaraq qalacaq.

Vahid MƏHƏRRƏMOV,
"Azərbaycan"

Azərbaycan. - 2024.- 7 iyun, №119.- S.12.